

Guide til brug af billedmateriale

For at undgå at bryde ophavsretslovgivningen på billedmateriale er det nødvendigt at være varsomme, når vi finder billeder på nettet til brug for illustrationer på siderne, der hører under Jung i Danmark.

Mange institutioner giver mulighed for at anvende billedmateriale frit, hvis man blot citerer kilden korrekt. Billedmateriale under Creative Commons kan bruges, hvis man citerer kilde/ophav på en bestemt måde. Det væsentligste er, at du IKKE downloader og anvender et tilfældigt billede fra nettet, uden at undersøge, hvem der har de kommercielle og kunstneriske rettigheder til det – og altså om du overhovedet må anvende det! Hvis du er i tvivl, så lad være og find et andet billede som illustration.

Bevidsthed om copyrights til brug af billeder bør gælde i en bred forstand. Det angår ikke blot illustrationer på websider, men også andre tekster, og også fx slides til foredrag og undervisningsbrug, samt brug af billeder på sociale medier.

Kilder

Mange offentlige institutioner giver adgang til deres digitale samlinger. Her gælder det oftest, at der for hvert billede angives, om filen må anvendes og ikke mindst, hvordan der skal citeres. Ofte må materialet anvendes til ikke-kommercielle formål.

Museer og biblioteker

Herhjemme giver Statens Museum for Kunst adgang til deres digitale samling, hvorfra man kan downloade og anvende billedmateriale. I udlandet giver store museer som Louvre og National Gallery (US, UK) adgang til deres digitale samlinger. Det gælder også for mange biblioteker, fx British Library og Library of Congress, samt herhjemme Det Kongelige Bibliotek.

Links

Statens Museum for Kunst: <https://open.smk.dk/>

Det Kongelige Bibliotek: <https://www.kb.dk/find-materiale/tjenester/digitale-samlinger>

Library of Congress (US): <https://www.loc.gov/collections/>

Smithsonian (US): <https://www.si.edu/openaccess>

Bodleian (UK): <https://digital.bodleian.ox.ac.uk/>

National Gallery (UK) <https://www.nationalgallery.org.uk/paintings/search-the-collection>

National Gallery (US) <https://www.nga.gov/open-access-images.html>

Louvre (Frankrig) <https://collections.louvre.fr/en/>

Stäedel Museum (Tyskland) <https://sammlung.staedelmuseum.de/en>

Rijksmuseum (Nederlandene) <https://www.rijksmuseum.nl/en/research/collection-catalogues>
(kræver en gratis (?) konto for adgang)

Også Nasa giver fri adgang til deres billedmateriale – fx billeder taget af Webb-teleskopet.

<https://images.nasa.gov/>

<https://www.nasa.gov/multimedia/guidelines/index.html>

Der findes mange flere digitaliserede samlinger end disse – men husk igen omhyggeligt at læse retningslinjer for brug og citering. Nogle samlinger er digitaliserede og kan ses online, men man må ikke umiddelbart downloade billedmateriale.

Archive for Research in Archetypal Symbolism

ARAS er et arkiv med materiale, der dækker arketyper, mytologi, religion, symboler, kultur og psykologi. Arkivet henvender sig til kandidater og analytikere tilknyttet jungianske institutioner. Med årligt medlemskab gives adgang til blandt andet 18.000 billeder, som kan downloades frit og anvendes til inspiration, formidling og undervisning – men altså ikke til kommercielt brug. Igen er det væsentligt at læse brugeraftalen. Der gives et eksempel på, hvordan billederne skal citeres.

<https://aras.org/>

Billedbaser

Billedbaser kan inddeles i to kategorier: de kommercielle, copyrightbehæftede, der tjener penge på at sælge billeder til brug for aviser, bøger mm., og de, der frit stiller billeder til rådighed.

De kommercielle er fx Ritzau Scanpix, Shutterstock og Getty Images. Man kan købe et billede af fx Ritzau og anvende det til en given tekst. Man skal i så fald angive kilde (fotografens navn mm.) og beholde fakturaen som dokumentation for anvendelse. Hos Getty Images betaler man en licens, der giver adgang til download i forskellige pakker, hvor antal billeder og filstørrelser varierer.

Som eksempler på frie billedbaser kan nævnes Pixabay eller Unsplash. Her er det igen vigtigt at læse det med småt. Det vil sige de sider, hvor der står hvordan man må bruge materialet, og respektere disse anvisninger samt retningslinjerne for citering af billedmaterialet. På Unsplash gives der en anvisning på, hvordan man citerer hvert billede, man downloader.

<https://pixabay.com/>

<https://unsplash.com/>

Wikimedia

På Wikipedias søsterside Wikimedia gives ofte adgang til billeder til frit download fordelt i mange forskellige kategorier fx "Sorte fugle i kunst". For hvert billede er angivet om det er offentligt domæne (Public Domain), eller om det er under en af de forskellige kategorier af Creative Commons, og hvordan der i så skal citeres. Forskellige filstørrelser kan ofte vælges. Når man vælger download, får man adgang til en side, hvor ophav, titel, årstal, copyrights og tilladelse for det enkelte billede er angivet. Du kan også tilgå denne side for hvert billede direkte fra Wikipedia.

https://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

Creative Commons

Creative Commons er en nonprofit-organisation, der støtter deling og distribution af mange typer materialer. Der er seks forskellige typer af Creative Commons-licenser, som giver adgang til at anvende bl.a. billedmateriale på forskellige måder, fx om man må bruge det kommercielt, eller om man må ændre i det. Der angives også, hvordan man skal citere anvendt materiale.

<https://creativecommons.org/about/cclicenses/>

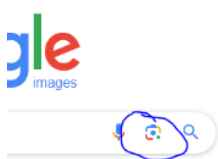
[https://wiki.creativecommons.org/wiki/Recommended_practices_for_attribution#Attributing_a_n_image](https://wiki.creativecommons.org/wiki/Recommended_practices_for_attribution#Attributing_an_image)

Sociale medier - spørg om lov!

Det kan være fristende at bruge billedmateriale fra sociale medier som Facebook, Pinterest, Instagram og andre steder. Men også når du tilfældigt finder et billede på Pinterest eller lige låner en vens billede af en fugl, er det stadig et billede, der tilhører en bestemt person eller organisation. Så inden du bruger billedet af kongeørnen, som din ornitologiinteresserede ven har taget og lagt på Facebook, så spørg vedkommende, om det er ok at bruge det, og i givet fald hvordan han/hun vil citeres ved brug af billedet.

Billedsøg på Google Image

Hvis du har fundet/downloadet et billede, som du gerne vil bruge, men er i tvivl om, hvorfra det kommer, og om du må anvende det, kan du lave en billedsøgning på Google Image. Her trykker du på det omkransede ikon og får adgang til en side, hvortil du kan uploade billedet. Google søger nettet for, hvor det kan ses, og du kan på den måde se, om det må anvendes.

Google Image: <https://www.google.com/imghp?hl=en>

Tag egne billeder

Endelig kan man med sin mobiltelefon (eller et kamera) tage egne billeder af stranden, solnedgange, blomster, huse, dyr etc., som man møder på sin vej og på den måde opbygge sit eget galleri af billeder, som man selv frit kan bruge til at illustrere sine tekster.

Billedredigering

Der findes forskellige typer af værktøjer til billedredigering. Nogle er avancerede og meget dyre (fx Capture One). Et enkelt eksempel på et værktøj, som er nemt at bruge, og som kan meget, er Canva. Det kræver et månedligt abonnement (men kan også bruges frit – dog med færre muligheder). Canva giver mulighed for billedredigering og kreativitet til mange forskellige medier og formål.

Canva: <https://www.canva.com/>